

Program

2024-2025

Højskoleforeningen Varnæs-Bovrup

i samarbejde med Folkeuniversitetet

www.hoejskoleforeningenvb.dk

Program for sæsonen 2024-2025

Hvor forskelligt kan to generationer se på det liv, de har haft sammen?

Hvorfor bliver der større afstand mellem os?

Hvorfor er der altid strid mellem Israel og naboerne?

Og hvorfor er der altid angreb på jøder?

Og kan vi formulere en "kunsten at dø", og hvorfor lever myten om Beatles endnu?

Hvad ødelægger havet omkring os?

Til vore foredrag i sæson 2024/25 vil du blive konfronteret med spændende mennesker, der forsøger at give svar på spørgsmålene.

Eva Smith, jura-professoren kendt fra TV-nyhederne, kommer sammen med sin datter Cathrine Asmussen, og de har hver deres opfattelse af, hvad der skete i det liv, de har levet sammen.

Peter Lodberg, professor og dr.theol, forsøger at give et bud på, hvorfor Israel og palæstinenserne altid er i krig, og i næste foredrag vil Anne Schleicher, religionshistoriker, komme ind på den historiske baggrund for, hvorfor grupper og stater angriber jøder.

Og så er der "kunsten at dø". Kirsten Bühler er sygeplejerske og diakon. Hun har gennem sit arbejde på hospice i 14 år, haft døden tæt inde på livet og har et bud på, hvordan den sidste tid kan være. Denne aften kommer vi tæt på spørgsmålet: For eller imod aktiv dødshjælp?

Sæsonen byder også på historikeren fra Felsted, Christian Egander Skov: Fra borgerlig krise til samfundskrise og endelig fortæller Solvej Balle, født i Bovrup, bosat på Ærø, om sin nye roman, og hvad det giver en forfatter at bo i et mindre ø-samfund.

Der er meget mere at komme efter i Højskoleforeningen Varnæs - Bovrup, når vi tager videnskabelige, kulturelle, samfundsmæssige emner op igen i denne sæson.

Blad videre og se alle aktiviteter.
Vi glæder os til at se dig!

Onsdag 18.

~~Torsdag~~ den 19. september 2024 kl. 19.00

Eva Smith og datteren Cathrine Asmussen: Samtalebog med 2 generationer

Eva Smith og hendes datter, Cathrine, blev for 15 år siden bedt af et forlag om at skrive en bog sammen. Det var egentlig tænkt som en samtalebog med 2 generationer, men det udviklede sig til en bog om Evas liv – med 3 mænd og 6 børn og også om en slags karriere. I modsætning til andre erindringsbøger, der ofte beskriver, hvor udmærket hovedpersonen har klaret alle situationer, er der her et vidne. Så når Eva kommer for godt i gang, siger Cathrine: ”Sådan husker jeg det nu ikke helt, mor.”

Kom og hør de to forfattere fortælle om glæder og sorger fra hver deres synspunkt. Bogen er udsolgt fra forlaget, men kan købes ved foredraget for 100 kr.

Eva Smith dr.jur. fra Københavns Universitet. Professor fra 1990, dommer i Østre Landsret fra 1992-93 og formand for det Kriminalpræventive Råd i en årrække. Har skrevet 3 børnebøger under navnet Eva Asmussen.

Cathrine Asmussen, dokumentarfilminstruktør, har senest instrueret kortfilmserien ”Min tro”, som er tilgængelig på DR. Hun arbejder nu blandt andet på en film om Eva og hendes 21 børnebørn.

Tirsdag den 1. oktober 2024 kl. 19.00

Christian Egander Skov: Fra borgerlig krise til samfundskrise

Dansk politik er under forandring, magten har samlet sig på midten. Men i vores samfund kommer der stadig større afstande mellem os, og vi har vidt forskellige verdensbilleder.

Det mærker man måske stærkest, når man selv bor på afstand af magtens og kulturens centrum. Hvad stiller vi op med alle disse udfordringer? Dette er blandt andet temaerne i dette foredrag, der tager udgangspunkt i den radikale forandring af dansk politik i de seneste år, som spørger hvad det siger om vores samfund og vores forhold til hinanden.

Christian Egander Skov er historiker, Ph.d. og forfatter til den anmelderroste bog ”Borgerlig krise”, som han modtog Weekendavisens Litteraturpris for. Han bor desuden i Felsted.

Mandag den 4. november 2024
kl. 19.00

Peter Lodberg: Hvorfor er der altid krig i Israel/Palæstina?

Krigen i Palæstina/Israel synes uløselig. Senest har Hamas' massakre og Israels gengældelsesangreb og nedlukning af Vestbredden d. 7. oktober 2023 sendt chok-bølger gennem hele verden. Hospitaler, kirker og beboelsesejendomme er blevet ødelagt i Gaza, der ikke er større end Langeland og verdens mest folketætte område med ca. 2 millioner indbyggere. Mange er flygtninge og efterkommere af flygtninge fra krigen i 1948 og 1967. Foredraget vil søge at belyse nogle af de mange historiske, politiske og religiøse årsager til den vedvarende krig i Israel/Palæstina. Der kommer ikke en løsning på krigen, men foredraget vil overveje realismen i den ofte omtalte to-statsløsning.

Peter Lodberg er tidl. professor, ph.d. & dr. theol. på Aarhus Universitet. Han er fhv. generalsekretær i Folkekirkens Nødhjælp og nuværende formand for Folkekirkens Mellemkirkelige Råd, der varetager folkekirkens samarbejde med andre kirker i Danmark og udlandet.

Onsdag den 20. november 2024
kl. 19.00

Marianne Schleicher: Antijudaisme, pogromer, antisemitisme og folkedrab i historisk perspektiv

Antijudaisme, pogromer, antisemitisme og folkedrab er for så vidt ikke jødiske fænomener, men noget som jøder ofte er blevet offer for fra før vor tidsregnings begyndelse og frem til i dag. Det Hamas-ledede angreb på, voldtægt og gidseltagning af jødiske israelere og turister inde i Israel den 7. oktober 2023 er et af de seneste eksempler på, at ikke-jøder har skåret jøder over én kam på en måde, der har legitimeret en vold imod dem. Men hvorfor? Med afsæt i begrebet 'andetgørelse' vil foredraget analysere eksempler på antijudaisme, pogromer, antisemitisme og folkedrab for at vurdere skiftende historiske baggrunde for, at grupper og stater har angrebet jøder.

Marianne Schleicher,
*lektor i judaistik ved
Afdeling for Religions-
videnskab, Aarhus
Universitet, er uddannet
religionshistoriker med
speciale i jødisk religion.
Hun har boet i Israel som
led i sin uddannelse og
har skrevet om jødisk
mystik, helligtekstbrug
og forskellige fænomener
i jødisk religion så som
køn, seksualitet, økonomi
og fest.*

Torsdag den 16. januar 2025 kl. 19.00

Kirsten Bühler: Livets afslutning. Palliation

Debatten om aktiv dødshjælp har fået fornyet aktualitet i Danmark – som altid ledsaget af historier i medierne om mennesker, der har været udsat for ubærlig lidelse i deres sidste tid, hvor ordet *uværdigt* ofte indgår. Hvis ikke man selv har gjort sig erfaringer på området, skulle man tro, at

sådanne forløb er reglen snarere end undtagelsen.

Kirsten Bühler har været hospicesygeplejerske i henvend 14 år. Hun er overbevist om, at døden, og det at dø, ikke nødvendigvis behøver at være en ekspertopgave. Mennesker har til alle tider måttet forholde sig til deres egen dødelighed og bistå hinanden med at dø. Hun har undervist borgere i Sidstehjælp og er optaget af, om det mon er muligt at formulere en 'Ars Moriendi', en 'Kunsten at dø' for vores tid, hvor vi generobrer døden som en naturlig og betydningsfuld del af vores liv, hver især og i fællesskab.

Kirsten Bühler er uddannet sygeplejerske og diakon. Hun er opvokset i Sydslesvig, og denne grænselandserfaring har vist sig at være brugbar i grænselandet mellem liv og død, sådan som den viser sig på hospice. Kirsten Bühler har skrevet artikler til fagblade og bidraget til interviews i forskellige aviser samt skrevet debatindlæg til Altinget. Hun har medvirket i flere podcast og radioudsendelser – senest i "Ditlev og dømonerne" på P1.

Fotograf Sarah Hartwig Juncker

Tirsdag den 4. februar 2025 kl. 19.00

Solvej Balle: Romanen "Om udregning af rumfang"

Siden Solvej Balle i 1986 debuterede med romanen Lyrefugl – om en kvinde, der strander på en øde ø - har hun skrevet både kortprosa, fortællinger og et par mere essayistiske bøger. I 2020 begyndte udgivelsen af en roman i syv dele med titlen "Om udregning af rumfang" om Tara Selter, der sidder fast i en enkelt dag, den 18. november. De første fem

dele er udkommet, og Solvej vil fortælle om arbejdet med denne roman, der på mange måder hænger sammen med resten af forfatterskabet, men hun vil også fundere over, hvad det har betydet at bo i mindre ø-samfund undervejs i arbejdet.

Forfatter, Solvej Balle, er født i Bovrup i 1962 (på det der dengang hed Sundeved Ungdomsskole) og døbt i Varnæs Kirke. Allerede året efter flyttede hun med familien til Bornholm, senere til Falster, før hun som så mange andre søgte mod storbyen. De seneste 20 år har hun boet på Ærø. Hun modtog i 2022 Nordisk Råds Litteraturpris og Kritikerprisen i 2023.

Torsdag den 6. marts 2025 kl. 19.00

Stig Markager: **Havet og os – giv naturen plads**

Havet er under et voldsomt pres. Årsager er mange, men udledninger af kvælstof fra landbruget er den helt dominerende stressfaktor. Effekterne er iltsvind, mudrede badestrande, grønt og uklart vand og tilbagegang for ålegræs og torsk. I foredraget gives en status for havmiljøet i dag, med fokus på området omkring Sydsjælland og Østersøen. Udviklingen i havets tilstand og tilførsler af næringsstoffer gennemgås og forskellige løsninger diskuteres, herunder de mekanismer i landbrugsstøtten, som forhindrer en løsning. På længere sigt virker det urealistisk at fortsætte den intensive brug af landskabet. En løsning kan være en helt generel afsættelse af 15 procent af landskabet til natur. Det vil give en lang række fordele for klima, havmiljø, biodiversitet og livskvalitet.

Stig Markager er professor i marineøkologi og biokemi ved Aarhus Universitet og har arbejdet med havmiljø og løsninger i 25 år.

Generalforsamling

Onsdag den 12. marts ²⁰²⁵2024 kl. 19.00

Højskoleforeningen Varnæs-Bovrup indkalder til Generalforsamling. Der er ordinær generalforsamling i Konfirmandstuen, Varnæsvej 700 i Varnæs. Dagsordenen er i henhold til vedtægterne. Man kan orientere sig på foreningens hjemmeside www.hoejskoleforeningenvb.dk

Mødet
afsluttes med
kaffe og
hjemmebagt
kage

Alle er velkomne!

Tirsdag den 8. april 2025 kl. 19.00

**Per Wium:
BEATLES FOR ALLE**

Per Wium fortæller underholdende om The Beatles med fokus på deres musik. Om den musikalske rejse fra den forsigtige "Love me do" til det imponerende sidste album "Abbey Road" mindre end syv år senere. Om lyden af "The Beatles", som i høj grad er deres sangstemmer. Om relationen Lennon/ McCartney, om Harrison's kamp for at blive accepteret som sangskriver – og om Ringo Starr og hans unikke trommespil.

Undervejs kommer Per Wium med sjove og spændende anekdoter, som er med til at fortælle historien om alle tiders største musiknavn. Et musiknavn, som stadig vækker interesse i hele den vestlige verden – siden gruppen officielt blev opløst i 1970. Hvorfor er succes'en stadig så stor? Per Wium giver nogle bud på det – og inviterer deltagerne til også at bidrage med synspunkter!

Per Wium er musikjournalist med speciale The Beatles. Han har udgivet bogen "Beatles For Alle – en introduktion til gruppens musik" (2010)

Fællesarrangement

Onsdag den 30. april 2025 kl. 19.00 i foredragssalen på Sundeved Efterskole

Torben Vind Rasmussen:

Formand for Efterskoleforeningen og formand for Foreningen Center for Ungdomsforskning: De unges livsmod, uddannelse og frie liv.

Torben Vind Rasmussen har tidligere været forstander på Ryslinge Høj- og Efterskole i perioden 2009-2019, skoleleder på Ryslinge Friskole fra 2003-2009 og før det lærer på en række efterskoler.

Der bliver sagt og skrevet meget om ungdommen nu til dags. Torben Vind Rasmussen har om nogen, med sine mange år i skoleverdenen, indsigt i de unges hverdag, og hvad der sker på forskningens område. Denne aften vil han dele sine betragtninger med os.

Fotograf Trine Bukh

Fællesarrangement - udflugt

Tirsdag den 27. maj 2025 kl. 17.00

Aftentur til det stort anlagte Power-to-X anlæg i Kassø

Et af Danmarks mest fremskredne Power-to-X-anlæg ligger i Kassø i Sønderjylland. Her skal et elektrolyseanlæg sørge for, at vand med tilførsel af grøn strøm fra Nordeuropas største solcellepark bliver spaltet til brint og ilt. Herefter skal brinten tilføres biogen CO² og videreføres til grøn metanol, der kan anvendes til A. P. Møller-Mærskts nye metanolskibe samt virksomheder som Novo Nordisk og LEGO-gruppen. Det er planen, at anlægget, der fuldt udbygget kan producere 42.000 ton grøn metanol om året, skal indvies senere på året.

Udflugten arrangeres i samarbejde med Historisk Sogneforening for Bovrup-Varnæs.

Flere
informationer
følger...

Grundlovsmøde

Torsdag den 5. juni 2025 kl. 14.00

Højskoleforeningen holder, sammen med Varnæs-Bovrup Borgerlaug, det traditionelle Grundlovsmøde på det rekreative område ved Varnæs vig.

Årets taler er Annette Lind, ny generalkonsul i Flensborg.

Efterfølgende vil der være fællessang fra Højskolesangbogen under ledelse af Karen Hanne Munk.

Desuden bliver det muligt at forsyne sig med grillstegte ringriderpølser samt øl eller sodavand.

Kom og vær med til at fejre Grundloven og den demokratiske livsform!

Aktivitetsoversigt

2024

18. -19. september	kl. 19.00	Eva Smith og Cathrine Asmussen: Samtalebog med 2 gen.
01. oktober	kl. 19.00	Christian Egander Skov: Fra borgerlig krise til samfundskrise
04. november	kl. 19.00	Peter Lodberg: Hvorfor er der altid krig i Israel/Palæstina?
20. november	kl. 19.00	Marianne Schleicher: Antijudaisme, pogromer, antisemitisme og folkedrab i historisk perspektiv

2025

16. januar	kl. 19.00	Kirsten Bühler: Livets afslutning. Palliation
04. februar	kl. 19.00	Solvej Balle: Romanen "Om udregning af rumfang"
06. marts	kl. 19.00	Stiig Markager: Havet og os – giv naturen plads
12. marts	kl. 19.00	Generalforsamling
08. april	kl. 19.30	Per Wium: BEATLES FOR ALLE
30. april	kl. 19.00	Fællearrangement: Torben Vind Rasmussen: De unges livsmode, uddannelse og frie liv.
27. maj	kl. 17.00	Udflugt: Power to X anlæg i Kassø ved Rødekre
05. juni	kl. 14.00	Grundlovsmøde: Varnæsbyg

Praktiske oplysninger

Hvis intet andet er anført, holdes møderne i Konfirmandstuen, Varnæs Præstegård, Varnæsvej 700, 6200 Aabenraa.

Kontakt: Jens Grønbæk, tlf. 20 10 27 72, jens.groenbaek@advancedtooling.dk

Medlemskab	50 kr. pr. person
Entre ved foredrag	75 kr. for medlemmer/ 100 kr. for ikke-medlemmer
Kaffe og kage	Inkluderet i prisen

Alle foredrag er udarbejdet i henhold til Folkeuniversitetets betingelser for at yde tilskud. De støttes desuden af Varnæs Sogns Menighedsråd og Danfoss.

Bestyrelsen for Højskoleforeningen Varnæs-Bovrup:

Formand	Jens Grønbæk
Næstformand	Karen Hanne Munk
Kasserer	Peter Højer
Bestyrelsesmedlem	Vagn Lind
Bestyrelsesmedlem	Birte Sandorff Lock
Suppleant	Jens Kodal
Suppleant	Kirsten Pedersen

I øvrigt henvises til foreningens hjemmeside:

www.hoejskoleforeningenvb.dk

eller på Facebook: Højskoleforeningen Varnæs-Bovrup

637486

MobilePay